การบัญชีเบื้องต้น

BASIC ACCOUNTING

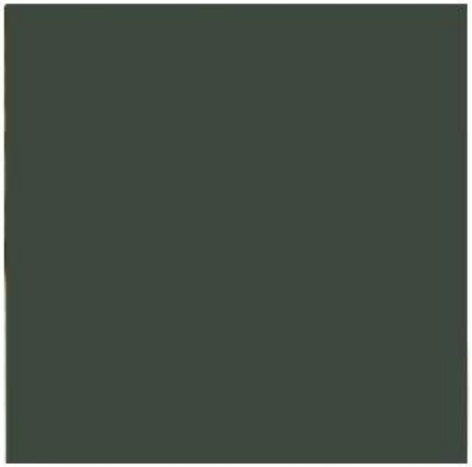

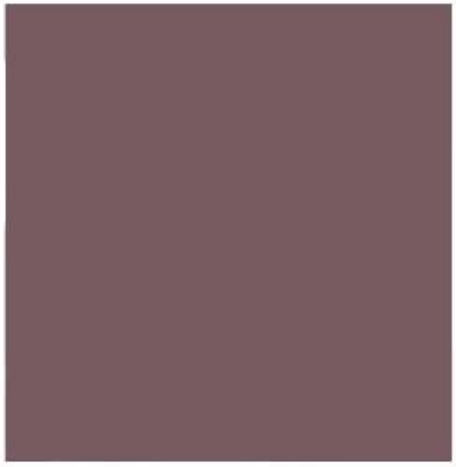

นิยาม

- **การบัญชี หมายถึง**

ศิลปะ ของการจดบันทึกข้อมูล และจำแนกประเภทรายการตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และสิ่งเทียบเท่าเงินสดในรูปแบบของหน่วยเงินตรา รวมถึงการสรุปผล การประมวลผล และตีความหมายของเหตุการณ์นั้น

ขั้นตอนทางการบัญชี

ข้อมูลรายการการค้าในแต่ละวัน (INPUT)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการบันทึกรายการค้า (RECORDING)

การจัดหมวดหมู่ของรายการค้าในเหตุการณ์แต่ละวัน (CLASSIFYING)

การสรุปผลของรายการค้า (SUMMARIZING)

การตีความหมายและการแสดงผลลัพธ์ (INTERPRETING & OUTPUT)

วัตถุประสงค์ของการบัญชี

- เพื่อจดบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้น ตามประเภทรายการ และเรียงลำดับก่อนหลัง อย่าง *ครบถ้วน*
- เพื่อจดบันทึกรายการค้าให้ *ถูกต้อง* เป็นตามหลักการบัญชีและตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี
- เพื่อแสดงผลการดำเนินงานใน *รอบระยะเวลาหนึ่ง* (งบกำไรขาดทุน)
- เพื่อแสดงฐานะการเงินของกิจการ *ณ วันใดวันหนึ่ง* (งบดุล)
- เพื่อเป็นการ *ป้องกันการทุจริต* ที่อาจเกิดขึ้น

ประโยชน์ของการบัญชี

- ช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถ *ควบคุม ดูแล รักษา* สินทรัพย์ของกิจการได้
- ช่วยให้ทราบ *ผลการดำเนินงาน* ของกิจการ — งบกำไร/ขาดทุน
- ช่วยให้ทราบ *ฐานะทางการเงิน* ของกิจการ – งบดุล
- ช่วยในการ *กำหนดนโยบาย* วางแผนการดำเนินงาน
- ช่วยในการ *ตัดสินใจในการบริหาร* การดำเนินงาน
- ช่วยในการ *ตรวจสอบ* หาข้อผิดพลาด
- ช่วย *ให้ข้อมูล* แก่บุคคลภายใน และภายนอก

ประเภทของธุรกิจ (Types of Businesses)

1. ธุรกิจบริการ (Service Firms)

2. ธุรกิจพาณิชยกรรม หรือ ธุรกิจจำหน่ายสินค้า (Merchandising Firms)

3. ธุรกิจอุตสาหกรรม หรือ ธุรกิจผลิตสินค้า (Manufacturing Firms)

ประเภทของธุรกิจ (Types of Businesses)

1. ธุรกิจบริการ (Service Firms)

เป็นธุรกิจที่มีการให้บริการแก่ลูกค้า โดยจะได้รับค่าตอบแทนในรูปของค่าธรรมเนียมในการให้บริการ การจัดทำงบการเงินสำหรับธุรกิจประเภทบริการจะมีความ ยุ่งยากน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทอื่น วัตถุดิบมาเป็นสินค้าสำเร็จรูป แล้วนำ สินค้าที่ผลิตได้ไปจำหน่ายให้แก่ลูกค้าต่อไป

ประเภทของธุรกิจ (Types of Businesses)

2. ธุรกิจพาณิชยกรรม หรือ ธุรกิจจำหน่ายสินค้า (Merchandising Firms)

เป็นธุรกิจที่ ซื้อสินค้าสำเร็จรูปแล้วนำไปจำหน่ายต่อให้แก่ลูกค้าโดยไม่มีการผลิตสินค้าเองแต่อย่างใด ซึ่งในการจด ทำงบการเงินสำหรับธุรกิจประเภทนี้จะมีความยุ่งยากกว่าธุรกิจบริการ เนื่องจากจะต้องมีขั้นตอนใน การคำนวณต้นทุนสินค้าที่ซื้อมาเพิ่มขึ้นจากธุรกิจบริการ

ประเภทของธุรกิจ (Types of Businesses)

3. ธุรกิจอุตสาหกรรม หรือ ธุรกิจผลิตสินค้า (Manufacturing Firms)

เป็นธุรกิจที่ซื้อวัตถุดิบ มาทำการผลิตโดยผ่านกระบวนการการผลิตเพื่อแปลสภาพจากวัตถุดิบมาเป็นสินค้าสำเร็จรูป แล้วนำสินค้าที่ผลิตได้ไปจำหน่ายให้แก่ลูกค้าต่อไป

รูปแบบขององค์กรธุรกิจ (Forms of Businesses)

1. กิจการเจ้าของคนเดียว (Single Proprietorship)
2. ห้างหุ้นส่วน (Partnership)
    - 2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Unlimited Partnership)
    - 2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)
3. บริษัทจำกัด (Company Limited)
    - 3.1 บริษัทเอกชน จำกัด
    - 3.2 บริษัทมหาชน จำกัด

รูปแบบขององค์กรธุรกิจ (Forms of Businesses)

1. กิจการเจ้าของคนเดียว (Single Proprietorship)

เป็นกิจการที่มีบุคคลคนเดียวเป็น เจ้าของและนำสินทรัพย์ของตนมาลงทุนในกิจการเพื่อหากำไร เจ้าของเป็นบุคคลคนเดียวที่มีอำนาจ จัดการ ควบคุม และตัดสินใจในการดำเนินงานของกิจการ ขนาดของกิจการค่อนข้างเล็ก การจัดตั้ง และเลิกกิจการกระทำได้สะดวก กำไรจะเป็นของเจ้าของเพียงบุคคลเดียว ในขณะเดียวกันผู้เป็นเจ้าของ จะต้องรับผิดชอบในหนี้สินทั้งหมดของกิจการแต่เดียวกัน และโอกาสในด้านการขยายกิจการค่อนข้างช้า การเพิ่มทุนก็ค่อนข้างยากหากเปรียบเทียบกับธุรกิจรูปแบบอื่น และเมื่อผู้เป็นเจ้าของธุรกิจเสียชีวิต กิจการนั้นจะต้องเลิกกิจการไป

รูปแบบขององค์กรธุรกิจ (Forms of Businesses)

2. ห้างหุ้นส่วน (Partnership)

เป็นกิจการที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงร่วมลงทุนกัน ซึ่งจะลงทุนเป็นเงินสด หรือทรัพย์สินอย่างอื่น หรือแรงงานก็ได้ ผู้เป็นหุ้นส่วนจะตกลงทำสัญญาจัดตั้ง ห้างหุ้นส่วน สัญญานี้อาจทำด้วยวาจา หรือเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ ซึ่งเรียกว่า ผู้เป็นหุ้นส่วน ทั้งนี้ ตามกฎหมายห้างหุ้นส่วนสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Unlimited Partnership)

2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)

รูปแบบขององค์กรธุรกิจ (Forms of Businesses)

3. บริษัทจำกัด (Company Limited) เป็นธุรกิจที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล คือ ต้องจด ทะเบียนเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากเจ้าของ ผู้ที่ลงทุนซื้อหุ้นของบริษัทเรียกว่า ผู้ถือหุ้น บริษัทจะมี การแบ่งทุนออกเป็นหุ้น มูลค่าหุ้นละเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นจะได้รับส่วนแบ่งกำไรในรูปของเงินปันผล และ บริษัทจะต้องมีการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละครั้ง ปัจจุบันนี้กฎหมายได้แบ่งบริษัทจำกัดออกเป็น 2 ประเภท

3.1 บริษัทเอกชน จำกัด

3.2 บริษัทมหาชน จำกัด

ผู้ใช้งบการเงิน

1. ผู้ใช้ภายในกิจการ (Internal Users) ใช้ข้อมูลจากงบการเงินเพื่อการวางแผน การตัดสินใจในการดำเนินงาน เช่น ผู้จัดการ ผู้บริการ เป็นต้น

2. ผู้ใช้ภายนอกกิจการ (External Users) ใช้ข้อมูลจากงบการเงินเพื่อการตัดสินใจต่างๆ เช่น นักลงทุน กรมสรรพากร กระทรวงพานิชย์ เป็นต้น

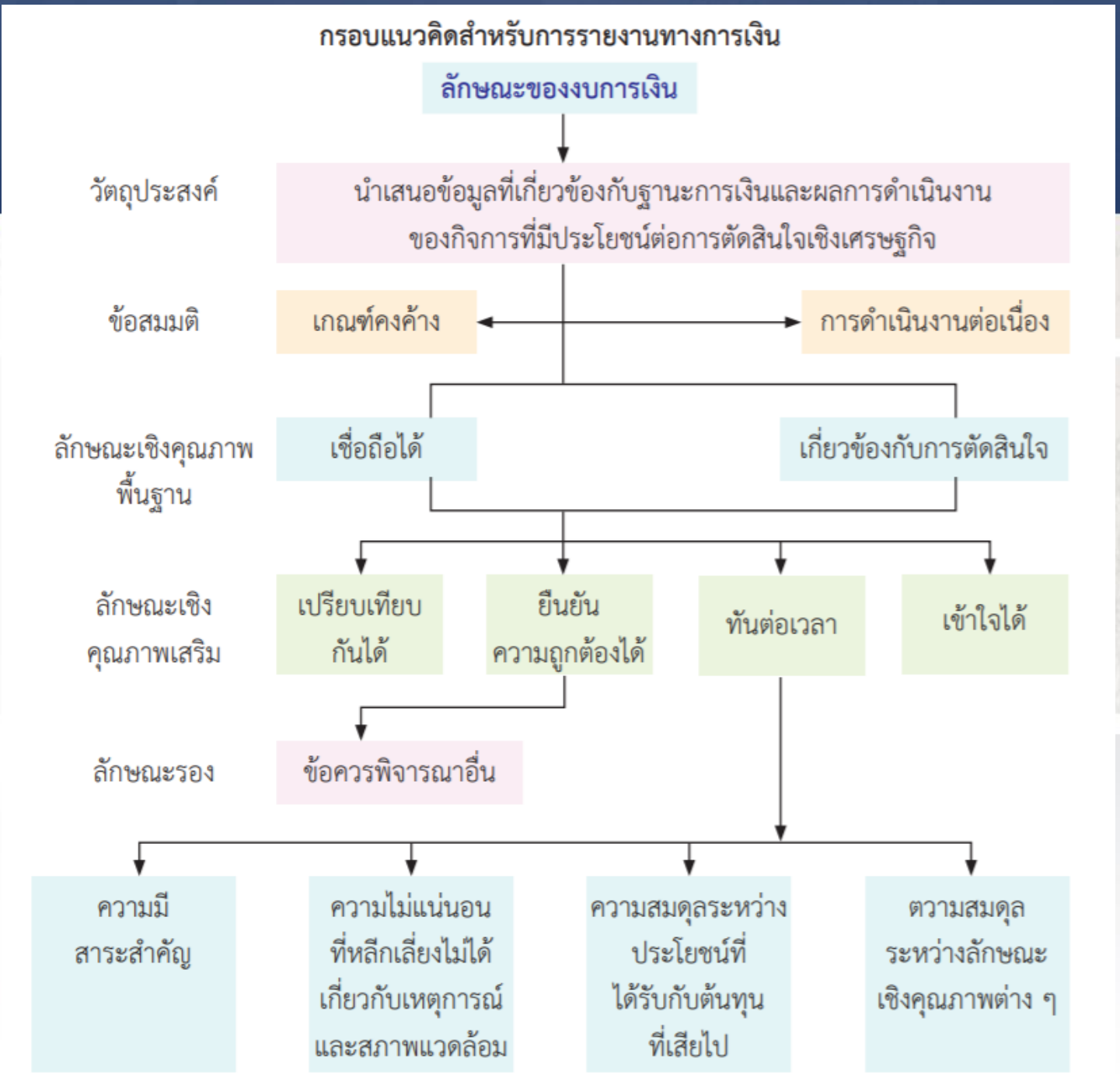
กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน
ลักษณะของงบการเงิน
วัตถุประสงค์
นำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ของกิจการที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ
ข้อสมมติ
เกณฑ์คงค้าง
การดำเนินงานต่อเนื่อง
ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน
เชื่อถือได้
เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม
เปรียบเทียบกันได้
ยืนยันความถูกต้องได้
ทันต่อเวลา
เข้าใจได้
ลักษณะรอง
ข้อควรพิจารณาอื่น
ความมีสาระสำคัญ
ความไม่แน่นอนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพแวดล้อม
ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป
ตวามสมดุลระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพต่าง ๆ

หลักการพื้นฐาน

BASIC CONCEPT

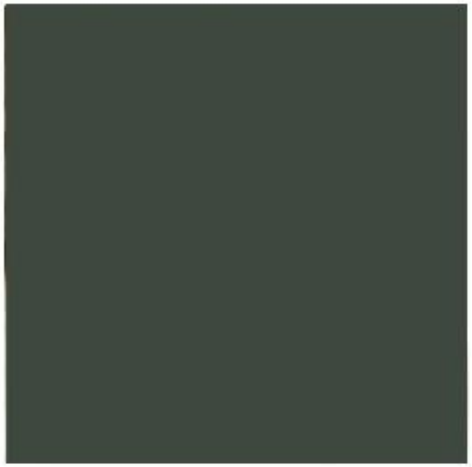

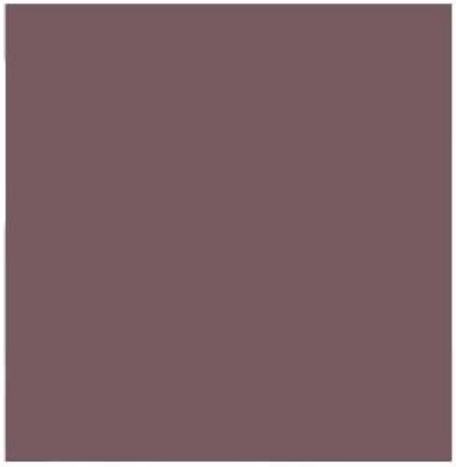

รายการบัญชี / รายการค้า

- **รายการบัญชี/รายการค้า** หมายถึง รายการที่ *ก่อให้เกิด* การโอน /แลกเปลี่ยน เงิน หรือ สิ่งที่มีมูลค่าเป็นเงิน ระหว่าง กิจการกับบุคคลอื่น ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ

แบบฝึกหัด

จ่ายค่าขนส่งและพาหนะ

ต้อนรับลูกค้าที่มาประชุม

ส่งหนังสือไปขอกู้ยืมเงิน

ส่งโทรสารติดต่องาน

รับชำระหนี้จากลูกค้า

ส่งจดหมายขอผัดผ่อนหนี้

ทำความสะอาดอุปกรณ์สำนักงาน

เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

รายได้รับค่าสินค้า

จัดสำนักงานใหม่

การสาธิตการใช้อุปกรณ์

ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

รับสมัครพนักงาน

จ่ายเงินเดือนพนักงาน

กู้เงินจากธนาคาร

ติดป้ายโฆษณาหน้าร้าน

จ่ายเงินซื้อเครื่อง PC

ปรับปรุงสวนหย่อมหน้าสำนักงาน

จ่ายค่าเช่าล่วงหน้า

ซื้ออุปกรณ์สำนักงานเป็นเงินเชื่อ

ตัวอย่างรายการบัญชี / รายการค้า

รายการบัญชี

1. จ่ายเงินเดือนพนักงาน
2. จ่ายค่าขนส่งและพาหนะ
3. จ่ายค่าเช่าล่วงหน้า
4. รับชำระหนี้จากลูกหนี้
5. จ่ายเงินซื้อเครื่อง PC
6. ซื้ออุปกรณ์สำนักงานเป็นเชื่อ
7. กู้เงินจากธนาคาร
8. รายได้รับค่าสินค้า
9. เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
10. ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

ไม่ใช่รายการบัญชี

1. ส่งโทรสารติดต่องาน
2. รับสมัครพนักงาน
3. ติดป้ายโฆษณาหน้าร้าน
4. ส่งจดหมายไปขอผัดผ่อนหนี้
5. ส่งหนังสือไปขอกู้ยืมเงิน
6. ปรับปรุงสวนหย่อมหน้าสำนักงาน
7. ตอนรับลูกค้าที่มาประชุม
8. จัดสำนักงานใหม่
9. ทำความสะอาดอุปกรณ์สำนักงาน
10. การสาธิตการใช้อุปกรณ์

การวิเคราะห์รายการบัญชี / รายการค้า

- **การวิเคราะห์รายการบัญชี/รายการค้า** คือ การวิเคราะห์รายการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ก่อน การบันทึกบัญชี ว่ารายการที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบต่อสมการบัญชีอย่างไร
- นิยมใช้ *สมการบัญชี* (ACCOUNTING EQUATION) เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์รายการ

สมการบัญชี

- **สมการบัญชี** คือ สมการที่แสดง *สัดส่วนความสัมพันธ์* ระหว่าง สินทรัพย์ หนี้สิน และ ส่วนของเจ้าของ (ทุน) จากเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่องบการเงินของกิจการ

A = L + O

ASSETS = LIABILITIES + OWNER'S EQUITY

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ

ทุน + กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

รายได้ – ค่าใช้จ่าย

สินทรัพย์

- **สินทรัพย์ (ASSETS)** หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่าเป็นตัวเงินที่บุคคลหรือกิจการเป็นเจ้าของ
  - สิ่งที่มีตัวตน เช่น เงินสด สินค้า เครื่องจักร อาคาร ที่ดิน
  - สิ่งที่ไม่มีตัวตน เช่น เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร สัมปทาน ค่านิยม สัญญาเช่า เป็นต้น

ประเภทของสินทรัพย์

สินทรัพย์
ASSETS

สินทรัพย์หมุนเวียน
CURRENT ASSETS

- เงินสด & เงินฝากธนาคาร
- เงินลงทุนชั่วคราว
- ตั๋วเงินรับ
- ลูกหนี้การค้า
- เงินกู้ยืมระยะสั้น
- สินค้าคงเหลือ
- รายได้ค้างรับ
- ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
NON-CURRENT ASSETS

- เงินลงทุนระยะยาว
- เงินลงทุนในบริษัทร่วม
- เงินลงทุนในบริษัทย่อย
- กองทุน
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

การรับรู้สินทรัพย์

สินทรัพย์ควรรับรู้ใน *งบแสดงฐานะทางการเงิน* เมื่อ

- มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจะเข้าสู่กิจการ
- สินทรัพย์นั้นมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

หนี้สิน

- **หนี้สิน (LIABILITIES)** หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต การชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

- **หนี้สิน** หมายถึง จำนวนเงินที่กิจการเป็นหนี้บุคคลอื่น ซึ่งจะต้องชำระคืนในภายหน้าด้วยสินทรัพย์ หรือบริการ เช่น เจ้าหนี้การค้า เงินกู้เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เจ้าหนี้อื่น ๆ เป็นต้น

ประเภทของหนี้สิน

หนี้สิน
LIABILITIES

หนี้สินหมุนเวียน
CURRENT LIABILITIES

- เจ้าหนี้การค้า
- ตั๋วเงินจ่าย
- เงินปันผลค้างจ่าย
- เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดใน 1 ปี
- เงินมัดจำ
- เงินเบิกเกินบัญชี
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- รายได้รับล่วงหน้า

หนี้สินระยะยาว
LONG-TERM LIABILITIES

- ตั๋วเงินจ่าย
- เงินกู้
- หุ้นกู้
- เงินกู้ยืมระยะยาว
- เจ้าหนี้จำนอง
- รายได้รอการตัดบัญชี

การรับรู้หนี้สิน

หนี้สินควรรับรู้ใน *งบแสดงฐานะทางการเงิน* เมื่อ

- มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรจะออกจากกิจการเพื่อชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน
- มูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

ส่วนของเจ้าของ

- **ส่วนของเจ้าของ (OWNER'S EQUITY)** หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินออกแล้ว

- **ส่วนของเจ้าของ** หมายถึง สิทธิความเป็นเจ้าของที่แท้จริงในสินทรัพย์ หรือเรียกว่า สินทรัพย์สุทธิ (Net Assets) หรือสินทรัพย์ที่เป็นส่วนของเจ้าของกิจการ

ส่วนของเจ้าของประกอบด้วย

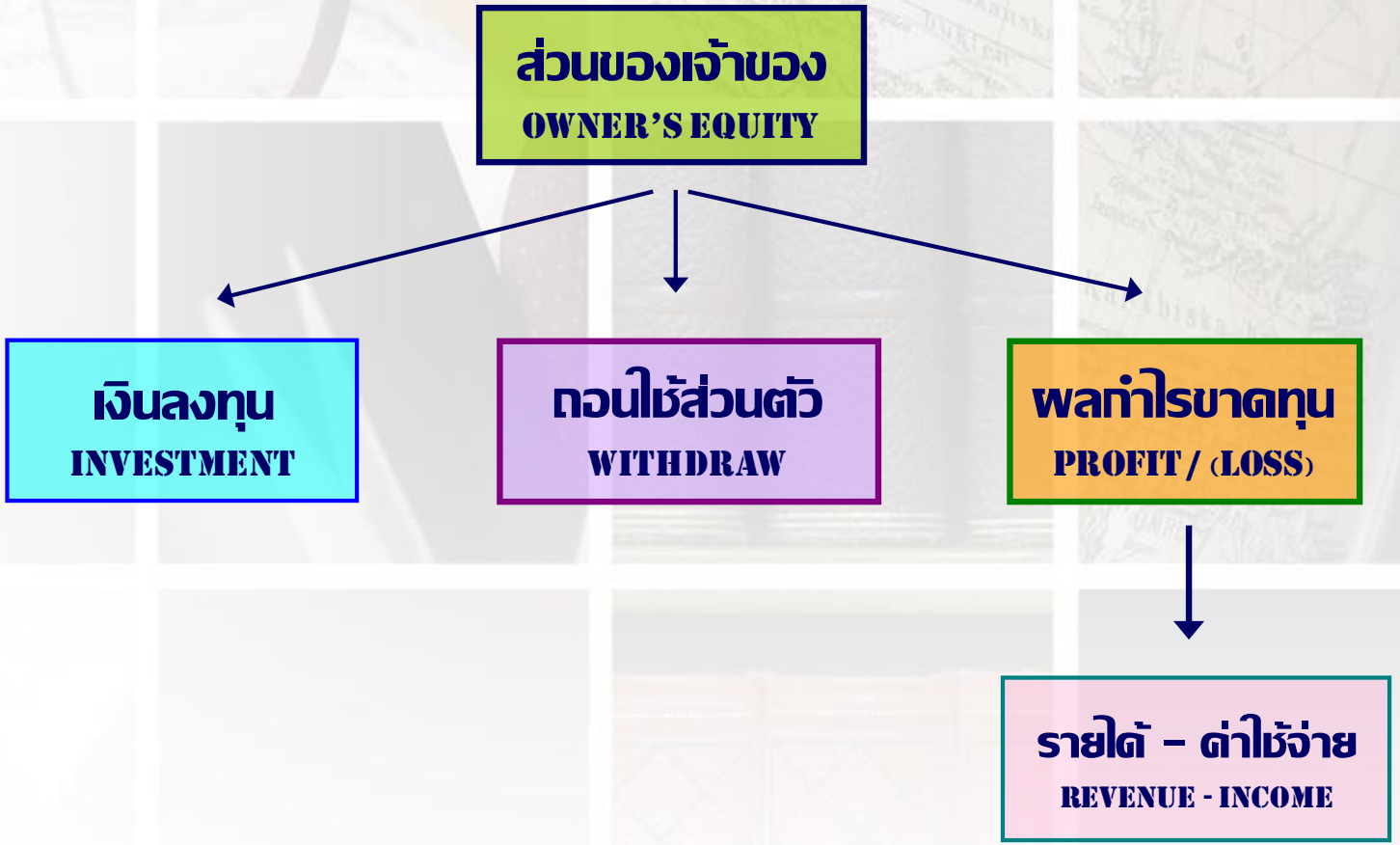

ส่วนของเจ้าของ ตามประเภทกิจการ

1

ส่วนของเจ้าของ (Owner's Equity)

ทุน-นาย ก	xxxx

2

ส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน (Partners' Equity)

ทุน-นาย ก	xxxx	
ทุน-นาย ข	xxxx	xxxx
เดินสะพัด นาย ก	xxx	
เดินสะพัด นาย ข	xxx	xxx

3

ส่วนของผู้ถือหุ้น (Shareholder' Equity)

ทุนเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน	xxxx
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	
xxxx	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	xxx

กำไร (ขาดทุน) สะสม

จัดสรรแล้ว	
สำรองตามกฎหมาย	xx
สำรองอื่น	xx
xx	
ยังไม่ได้จัดสรร	xx

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น xxxx

ร้าน.....

งบแสดงฐานะทางการเงิน

ณ วันที่.....

สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของเจ้าของ	
สินทรัพย์หมุนเวียน		หนี้สินหมุนเวียน	
.....		.....	
.....		.....	
.....		หนี้สินไม่หมุนเวียน	
		.....	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		ส่วนของเจ้าของ	
.....		ทุน -.....	
.....			
.....			

รายได้

- **รายได้ (REVENUE)** หมายถึง ผลตอบแทนที่กิจการได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการตามปกติของกิจการรวมทั้งผลตอบแทนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ

ประเภทของรายได้

รายได้
REVENUE

รายได้จากการขาย
SALES

- ขายสินค้า
- ให้บริการ

รายได้อื่น
OTHER INCOMES

- หุ้นกู้
- เงินกู้ยืมระยะยาว
- เจ้าหนี้จำนอง

การรับรู้รายได้

กิจการจะรับรู้รายได้ใน *งบกำไรขาดทุน* เมื่อ

- มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน
- สามารถวัดค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ

ค่าใช้จ่าย

- **ค่าใช้จ่าย (EXPENSE)** หมายถึง ต้นทุนส่วนที่หักออกจากรายได้ในรอบระยะเวลาที่ดำเนินการงานหนึ่ง

ประเภทของค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่าย
EXPENSES

ต้นทุนขาย
COST OF SALES

- ค่าวัตถุดิบ
- ค่าแรงงาน
- โสหุ้ยการผลิต
- ค่าภาษีศุลกากร

ค่าใช้จ่ายในการขาย & บริหาร
SELLING & ADMIN. EXPENSES

- เงินเดือน
- ค่าเช่าสำนักงาน
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าโฆษณา

ค่าใช้จ่ายอื่น
OTHER EXPENSES

- ดอกเบี้ยจ่าย
- ภาษีเงินได้

การรับรู้ค่าใช้จ่าย

กิจการควรรับรู้ค่าใช้จ่ายใน *งบกำไรขาดทุน* เมื่อ

- ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตลดลง เนื่องจากการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินและ
- กิจการสามารถวัดมูลค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ
- เมื่อกิจการคาดว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการจะเกิดในหลายรอบระยะเวลาบัญชี และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไม่สัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ กิจการควรรับรู้ค่าใช้จ่ายนั้นในงบกำไรขาดทุนตามเกณฑ์การปันส่วนอย่างเป็นระบบและสมเหตุผล

ร้าน.....

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่.....

รายได้						
.....						
.....						
รวมรายได้						
ค่าใช้จ่าย						
.....						
.....						
.....						
.....						
.....						
.....						
รวมค่าใช้จ่าย						
กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)						

A = L + O

ASSETS = LIABILITIES + OWNER'S EQUITY

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ

ทุน + กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

รายได้ – ค่าใช้จ่าย

หลักในการบันทึกบัญชีคู่

- **การบันทึกบัญชีคู่ (DOUBLE-ENTRY SYSTEM)** คือ การบันทึกบัญชีแต่ละรายการ จำนวนเงินที่บันทึกบัญชีด้านเดบิต *เท่ากับ* จำนวนเงินที่บันทึกด้านเครดิต *เสมอ*

เดบิต (DR) = เครดิต (CR)

เดบิต และ เครดิต

เดบิต (DEBIT, DR.)	เครดิต (CREDIT ,CR.)
1. ด้านซ้ายของบัญชี	1.ด้านขวาของบัญชี
2. การลงรายการ (ผ่านบัญชี) ด้านซ้ายของบัญชี ทำให้ - สินทรัพย์ ค่าใช้จ่าย *เพิ่มขึ้น* - หนี้สิน ทุน รายได้ *ลดลง*	2. การลงรายการ (ผ่านบัญชี) ด้านขวาของบัญชี ทำให้ - สินทรัพย์ ค่าใช้จ่าย *ลดลง* - หนี้สิน ทุน รายได้ *เพิ่มขึ้น*
3. แสดงยอดคงเหลือตามปกติของบัญชีประเภทสินทรัพย์ ค่าใช้จ่าย และส่วนของเจ้าของ	3. แสดงยอดคงเหลือตามปกติของบัญชีประเภทหนี้สิน รายได้ และทุน

จากสมการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน + รายได้ – ค่าใช้จ่าย

สินทรัพย์ + ค่าใช้จ่าย = หนี้สิน + ทุน + รายได้

เดบิต (DEBIT)	เครดิต (CREDIT)
สินทรัพย์ ค่าใช้จ่าย	หนี้สิน ทุน รายได้

หลักในการวิเคราะห์รายการ

หมวดหมู่บัญชี	เพิ่ม (+)	ลด (-)
1. สินทรัพย์	เดบิต	เครดิต
2. หนี้สิน	เครดิต	เดบิต
3. ส่วนของเจ้าของ	เครดิต	เดบิต
4. รายได้	เครดิต	เดบิต
5. ค่าใช้จ่าย	เดบิต	เครดิต

รอบระยะเวลาบัญชี

- รอบระยะเวลาบัญชี (ACCOUNTING PERIOD) คือ การกำหนดช่วงเวลาสำหรับการสรุปผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งจะกำหนดไว้เป็นระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าของหรือผู้บริหารกิจการ โดยปกติจะไม่นานเกิน 1 ปี

แบบฝึกหัด

การวิเคราะห์รายการค้า

รายการค้า (transaction)

กิจกรรมการดำเนินงานของธุรกิจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ใน สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ

การวิเคราะห์รายการบัญชี / รายการค้า

- **การวิเคราะห์รายการบัญชี/รายการค้า** คือ การวิเคราะห์รายการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ก่อน การบันทึกบัญชี ว่ารายการที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบต่อสมการบัญชีอย่างไร
- นิยมใช้ *สมการบัญชี* (ACCOUNTING EQUATION) เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์รายการ

A = L + O

ASSETS = LIABILITIES + OWNER'S EQUITY

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ

ทุน + กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

รายได้ – ค่าใช้จ่าย

วิเคราะห์รายการค้า

รายการค้า	สินทรัพย์	=	หนี้สิน	+	ส่วนของเจ้าของ
1	เพิ่มขึ้น	=		+	เพิ่มขึ้น
2	ลดลง	=		+	ลดลง
3	เพิ่มขึ้น	=	เพิ่มขึ้น	+	
4	ลดลง	=	ลดลง	+	
5		=	เพิ่มขึ้น	+	ลดลง
6		=	ลดลง	+	เพิ่มขึ้น
7	เพิ่มขึ้น/ลดลง	=		+	
8	เพิ่มขึ้น 100	=	เพิ่มขึ้น 20	+	เพิ่มขึ้น 80
9	เพิ่มขึ้น 70/ลดลง 40	=	เพิ่มขึ้น 30	+	

แบบฝึกหัด

งบการเงิน

FINANCIAL STATEMENT

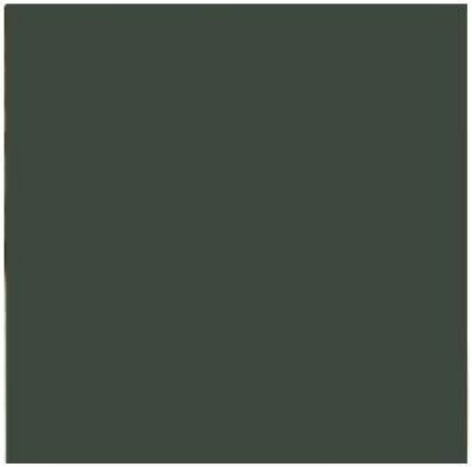

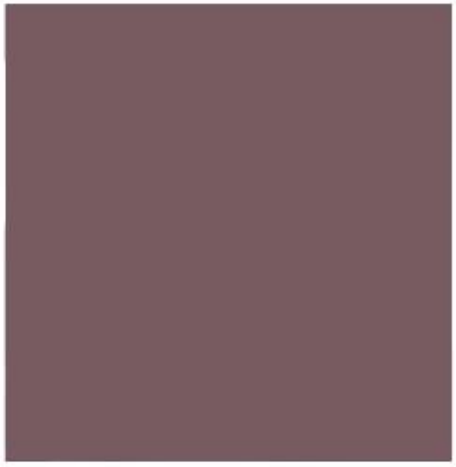

วัตถุประสงค์ของงบการเงิน

- การให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ในการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน

- ความเข้าใจได้ (UNDERSTANDABILITY)
- ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (RELEVANCE)
- ความเชื่อถือได้ (RELIABILITY)
- การเปรียบเทียบกันได้ (COMPARABILITY)

องค์ประกอบของงบการเงิน

วัดฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะทางการเงิน

สินทรัพย์
หนี้สิน
ส่วนของเจ้าของ

วัดผลการดำเนินงาน

งบกำไรขาดทุน

รายได้
ค่าใช้จ่าย

สมมติฐานทางการบัญชี

- **เกณฑ์คงค้าง (ACCRUAL BASIS)**

  เกณฑ์บันทึกบัญชีรายได้และค่าใช้จ่าย ด้วยการยึดหลักว่า รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีใด ให้ถือเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีนั้นๆ ไม่ว่าจะรับหรือจ่ายเป็นเงินสดหรือไม่ก็ตาม

- **การดำเนินงานต่อเนื่อง (GOING CONCERN)**

  กิจการจัดตั้งตามวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต หากกิจการมีเจตนาหรือความจำเป็นที่เลิกกิจการการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ งบการเงินต้องจัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์อื่นและต้องเปิดเผยหลักเกณฑ์ที่ใช้ในงบการเงินนั้น ๆ

เกณฑ์คงค้าง

- รายได้และค่าใช้จ่ายไม่ได้บันทึก ณ จุดที่รับหรือจ่ายเงินเสมอไป แต่จะรับรู้เมื่อ “*เกิดขึ้น*”
- ผลคือ รายได้และค่าใช้จ่าย ไม่ใช่ตัวสะท้อนกระแสเงินสด

การดำเนินงานต่อเนื่อง

- กิจการ *ไม่มี* เจตนาหรือ *ไม่มี* ความจำเป็นที่จะเลิกกิจการ หรือลดขนาดการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ
- หาก *มีความไม่แน่นอน* อันเป็นเหตุให้สงสัยว่ากิจการอาจไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง กิจการ*ต้องเปิดเผยข้อมูล*

งบแสดงฐานะทางการเงิน

- **งบแสดงฐานะทางการเงิน (BALANCE SHEET)** เป็นรายงานการเงินที่แสดงถึงฐานะการเงิน (สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ) ของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง
- งบแสดงฐานะทางการเงินประกอบด้วย
  - สินทรัพย์ (ASSETS)
  - หนี้สิน (LIABILITIES)
  - ส่วนของเจ้าของ (OWNER'S EQUITY)
- ด้านซ้ายมือและ ด้านขวามือ ของงบดุล มียอดรวมเท่ากัน *เสมอ*

งบแสดงฐานะทางการเงิน

- จัดทำขึ้นตาม *เกณฑ์คงค้าง* และการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ตั้งอยู่บนสมการที่ว่า

  สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ

- งบแสดงฐานะทางการเงินสามารถแสดงได้ 2 แบบ
  - งบแสดงฐานะทางการเงินแบบบัญชี
  - งบแสดงฐานะทางการเงินแบบรายงาน

ตัวอย่างงบดุลแบบบัญชี

บริษัท เมืองคอน จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 หน่วย:บาท

สินทรัพย์			หนี้สินและส่วนของเจ้าของ		
สินทรัพย์หมุนเวียน			**หนี้สินหมุนเวียน**		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	120,000		เงินเบิกเกินบัญชีและเ	180,000	
เงินลงทุนระยะสั้น	250,000		เจ้าหนี้การค้า	120,000	
ลูกหนี้การค้า	50,000		**หนี้สินระยะยาว**		
สินค้าคงเหลือ	80,000	500,000	เงินกู้ยืมระยะยาว	450,000	750,000
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์			**ส่วนของเจ้าของ**		
ที่ดิน	500,000		ทุน	767,500	
อาคาร	700,000		บวก กำไรสุทธิ	279,500	1,047,000
อุปกรณ์สำนักงาน	97,000	1,297,000			
รวมสินทรัพย์		1,797,000	รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		1,797,000

ตัวอย่างงบดุลแบบรายงาน

บริษัท เมืองคอน จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

หน่วย:บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	120,000	
เงินลงทุนระยะสั้น	250,000	
ลูกหนี้การค้า	50,000	
สินค้าคงเหลือ	80,000	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		500,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		
ที่ดิน	500,000	
อาคาร	700,000	
อุปกรณ์สำนักงาน	97,000	
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		1,297,000
รวมสินทรัพย์		1,797,000

หนี้สินและส่วนของเจ้าของ

<u>หนี้สินหมุนเวียน</u>		
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมธนาคาร	**180,000**	
เจ้าหนี้การค้า	**120,000**	
รวมหนี้สินหมุนเวียน		**300,000**
<u>หนี้สินระยะยาว</u>		
เงินกู้ยืมระยะยาว		**450,000**
รวมหนี้สิน		**750,000**
<u>ส่วนของเจ้าของ</u>		
ทุน	**767,500**	
บวก กำไรสุทธิ	**279,500**	
รวมส่วนของเจ้าของ		**1,047,000**
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ		**1,797,000**

งบกำไรขาดทุน

- **งบกำไรขาดทุน** เป็นรายงานทางการเงินที่แสดงถึงผลการดำเนินงาน (รายได้ และค่าใช้จ่าย) ของกิจการ สำหรับรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง (งวดบัญชี)
- องค์ประกอบของงบกำไรขาดทุน
  - รายได้ (REVENUES)
  - ค่าใช้จ่าย (EXPENSES)
  - กำไร (GAINS) / ขาดทุน (LOSSES)

งบกำไรขาดทุน

- จัดทำขึ้นตาม *เกณฑ์คงค้าง* และการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ตั้งอยู่บนสมการที่ว่า

กำไร (ขาดทุน) = รายได้ - ค่าใช้จ่าย

ตัวอย่างงบกำไรขาดทุน

บริษัท เมืองคอน จำกัด
งบกำไรขาดทุน
ประจำปี สินสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2547

หน่วย:บาท

รายได้จากการดำเนินงาน:		
ขายสุทธิ	1,200,000	
หัก ต้นทุนจาย	750,000	
กำไรขันต้น		450,000
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร		
เงินเดือนพนักงาน	120,000	
ค่าสาธารณูปโภค	72,000	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	8,500	200,500
กำไร (ขาดทุน) จากการขาย		249,500
รายได้จากการดำเนินงานอืน		
ดอกเบียรับ		30,000
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		279,500

แบบฝึกหัด

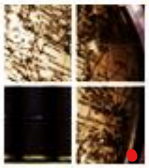

ขอบคุณ
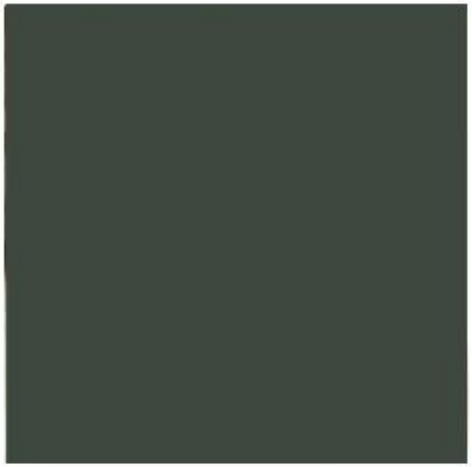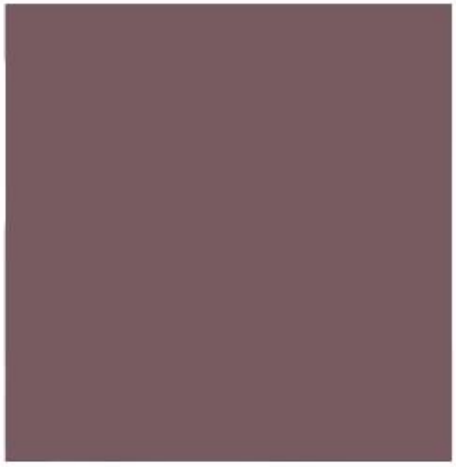
THANK YOU